

Informace z kontrolní akce 06/01 - Majetek státu a prostředky státního rozpočtu určené na zabezpečení činnosti Českého statistického úřadu

Kontrolní akce byla zařazena do plánu kontrolní činnosti Nejvyššího kontrolního úřadu (dále jen „NKÚ“) na rok 2006 pod číslem 06/01. Kontrolní akci řídila a kontrolní závěr vypracovala členka NKÚ Mgr. Marie Hošková.

Cílem kontroly bylo prověřit hospodaření s majetkem státu a finančními prostředky vynakládanými ze státního rozpočtu na činnost Českého statistického úřadu.

Kontrolovanou osobou byl Český statistický úřad. Kontrolovaným obdobím byly roky 2004 a 2005, v případě věcných souvislostí i období předcházející a následující.

I. Úvod

Český statistický úřad (dále jen „ČSÚ“) byl zřízen jako ústřední orgán státní správy zákonem č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, ve znění pozdějších předpisů. ČSÚ je organizační složkou státu (dále jen „OSS“) se samostatnou kapitolou státního rozpočtu, hospodaří s majetkem státu a je účetní jednotkou. Působnost ČSÚ stanoví zákon č. 89/1995 Sb., o státní statistické službě, v platném znění, a další právní předpisy. V čele ČSÚ stojí předseda, kterého jmenuje na návrh vlády prezident republiky. Poradním orgánem ČSÚ je podle ustanovení § 6 zákona č. 89/1995 Sb. „Česká statistická rada“, v jejímž čele stojí předseda ČSÚ. Základním posláním ČSÚ je vytvářet objektivní a ucelený obraz ekonomického, sociálního, demografického a ekologického vývoje České republiky a jejích částí. Získaná statistická data analyzuje a údaje o směrech vývoje porovnává s mezinárodním vývojem. Zajišťuje srovnatelnost statistických dat ve vnitrostátním i mezinárodním měřítku. Poskytuje komplexní statistické podklady a zajišťuje úplnou harmonizaci metodických nástrojů, zásad a předpisů s platností pro celou státní statistickou službu České republiky s předpisy Evropské unie.

Sídlem ČSÚ je Praha. Pracoviště Praha soustřeďuje ústředí ČSÚ a krajské správy hl. m. Prahy a Středočeského kraje. Ve všech dalších krajích jsou rovněž zřízeny krajské správy (dále také „KS“), které mají postavení vnitřní organizační jednotky ve smyslu § 52 zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění pozdějších předpisů.

Kontrola bylo podrobena ústředí Českého statistického úřadu a jeho vnitřní organizační jednotky – krajské správy hl. m. Prahy, Středočeského kraje, Brna, Hradce Králové a Českých Budějovic.

Za činnost ČSÚ odpovídá předseda ČSÚ. Krajské reprezentace, od 1. 1. 2006 krajské správy, v jednotlivých krajích řídí vrchní ředitel sekce regionálních orgánů. Ředitelé KS jsou zástupci ČSÚ v kraji v rozsahu působnosti dané jim organizačním řádem, tj. navrhují svému nadřízenému přijímání a odměňování zaměstnanců nad rámec schválených limitů, navrhují jmenování, odvolání a odměňování podřízených vedoucích pracovníků, řídí ve svém odboru vedoucí oddělení, referátů, pracovišť a zaměstnance nezařazené do organizačních útvarů, spravují majetek ČSÚ v krajích, odpovídají za něj a zabezpečují jeho ochranu. Hospodaří s přidělenými rozpočtovými prostředky v souladu s vnitřními předpisy a plní úkoly KS dané jejím posláním.

Poznámka: Všechny právní předpisy uváděné v tomto dokumentu jsou aplikovány ve znění účinném pro kontrolované období.

II. Skutečnosti zjištěné při kontrole

Celková finanční hodnota majetku státu, s nímž je ČSÚ příslušný hospodařit, v kontrolovaném období ke dni 31. 12. 2004 činila 2 628 950 tis. Kč a ke dni 31. 12. 2005 činila 2 576 955 tis. Kč.

Tabulka č. 1 – Příjmy a výdaje

(v tis. Kč)

Název ukazatele	Rok 2004			Rok 2005		
	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutečnost	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutečnost
Příjmy celkem	5 000	5 000	37 719	5 500	5 500	440 247
z toho – příjmy z vlastní činnosti	4 744	4 744	9 034	5 401	5 407	10 058
Výdaje celkem	1 269 258	1 424 048	1 450 044	1 080 273	1 114 339	1 166 616
z toho – běžné	832 258	979 326	1 005 322	852 922	858 648	907 021
– kapitálové	437 000	444 722	444 722	227 351	255 691	259 595
z toho – ISPROFIN	437 000	444 722	442 781	227 351	255 691	166 500
– hrazeno z FKSP	0	0	0	0	0	2 032
– převod do RF	0	0	1 941	0	0	91 063

Vysvětlení zkratk: ISPROFIN – investice registrované v Informačním systému programového financování, FKSP – fond kulturních a sociálních potřeb, RF – rezervní fond.

Vysoké naplnění příjmů oproti upravenému rozpočtu v roce 2005 na částku 440 247 tis. Kč bylo způsobeno především prodejem investičního majetku – objektu Invalidovny v Praze-Karlíně za cenu ve výši 371 000 tis. Kč.

Příjmy z vlastní činnosti, jejichž převážnou část tvořily příjmy informačního servisu (prodej publikací, klasifikací a číselníků), byly při návrhu rozpočtu v kontrolovaném období ze strany ČSÚ podhodnocovány. V roce 2004 byl rozpočet příjmů z vlastní činnosti schválen ve výši 4 744 tis. Kč a skutečné plnění činilo 9 034 tis. Kč (190,4 % oproti schválenému rozpočtu), v roce 2005 byl schválený rozpočet 5 401 tis. Kč a skutečnost 10 058 tis. Kč (186,2 % oproti schválenému rozpočtu).

Závazné ukazatele byly během roku upravovány rozpočtovými opatřeními Ministerstva financí a k pokrytí výdajů nad upravený rozpočet ČSÚ použil mimorozpočtových prostředků rezervního fondu, prostředků Phare a prostředků Eurostatu.

A. Hospodaření s prostředky státního rozpočtu

ČSÚ nedodržel ustanovení § 2 odst. 4 rozpočtových pravidel a § 1 odst. 2 vyhlášky č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě, tím, že pro převod 91 tis. Kč do rezervního fondu v roce 2005 použil nesprávný paragraf rozpočtové skladby.

ČSÚ nedodržel ustanovení § 45 odst. 1 a 3 rozpočtových pravidel tím, že poskytoval v kontrolovaném období ubytování ve školicím a rekreačním zařízení i jiným než vlastním zaměstnancům, přičemž neměl na základě zvláštního zákona povolení vykonávat hospodářskou činnost.

ČSÚ nedodržel ustanovení § 51 odst. 2, § 52 odst. 4 a 5 rozpočtových pravidel tím, že příjmy v hotovosti v letech 2004 a 2005 neodváděl měsíčně na příjmový účet a příjmy v hotovosti vybrané v roce 2004 odvedl na příjmový účet až v roce 2005. Příjmy v roce 2004 a v roce 2005 z pronájmů televizních přijímačů proúčtoval formou kompenzace a uhradil z nich výdaje na koncesionářské poplatky.

ČSÚ nedodržel ustanovení § 21 odst. 4 zákona č. 119/1992 Sb., o cestovních náhradách, tím, že v kontrolovaném období nejméně ve 49 případech nedodržel lhůtu 10 pracovních dnů pro výplatu cestovního zaměstnancům (rozpětí se pohybovalo od 11 do 48 pracovních dnů).

B. Oblast účetnictví a inventarizace

1. Účetnictví

ČSÚ nedodržel ustanovení § 7 odst. 1 zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, (dále jen „zákon o účetnictví“) tím, že nesprávně účtoval o poskytnutí provozní zálohy dodavatelům na nákladové účty (jednalo se o zálohu na ubytování, na účastnické poplatky a na předplatné). Dále nesprávně účtoval o nákladech na poskytnuté služby a o dlouhodobém hmotném a nehmotném majetku. Výše zjištěných nedostatků při účtování činila celkem 5 329 442 Kč.

ČSÚ nevedl v účetní evidenci pozemky o celkové rozloze 3 946 m².

ČSÚ nedodržel ustanovení § 8 odst. 1 zákona o účetnictví tím, že nevedl prostředky fondu kulturních a sociálních potřeb přijaté v hotovosti v pokladní knize, neevidoval příjmy vybrané v hotovosti v pokladní knize a z vyúčtování cestovního nebylo zřejmé, kdy bylo cestovné zaměstnancům skutečně vyplaceno.

2. Inventarizace

ČSÚ nedodržel ustanovení § 6 odst. 3, § 29 odst. 1, § 30 odst. 1, 2 písm. a) a odst. 4 zákona o účetnictví tím, že

- z inventurních soupisů k inventarizacím majetku a závazků provedeným k 30. 11. 2004 a k 30. 11. 2005 nelze jednoznačně identifikovat jednotlivé pohledávky a závazky ani to, kdy vznikly;
- v případě jedné KS neprovedl v roce 2004 a 2005 inventarizaci závazků a pohledávek;
- neopravil stavy fyzické inventury o přírůstky a úbytky dlouhodobého majetku za dobu od ukončení fyzické inventury (30. 11. 2004 a 30. 11. 2005) do konce účetního období, přestože účetní stav dlouhodobého majetku se za výše uvedené období zvýšil v roce 2004 o 4 178 896,66 Kč a v roce 2005 o 1 397 632,65 Kč;
- v případě jedné KS uvedl v roce 2004 na inventurním soupisu k účtu 021 – Stavby majetek v hodnotě 275 026 Kč, který netvořil součást budovy, současně na uvedeném soupisu nezaznamenal majetek ve výši 6 300 Kč.

ČSÚ nedodržel § 30 odst. 6 zákona o účetnictví tím, že nevyúčtoval inventarizační rozdíly do účetního období, za které inventarizací ověřoval stav majetku a závazků, čímž nadhodnotil stav majetkových účtů o 337 306,50 Kč ke dni 31. 12. 2004 a o 348 176 Kč ke dni 31. 12. 2005.

C. Zadávání veřejných zakázek

ČSÚ nepostupoval v souladu s ustanoveními zákona č. 199/1994 Sb., o zadávání veřejných zakázek, a zákona č. 40/2004 Sb., o veřejných zakázkách, tím, že na plnění v celkové výši 46 054 094 Kč neprovedl zadání veřejných zakázek zákonným způsobem a uskutečnil je pouze na základě smluv a objednávek. Jednalo se o následující případy:

- v roce 2004 opakovaně uzavíral smlouvy na úklid objektu „Skalka“ bez výzvy učiněné alespoň třem zájemcům, přestože uhradil od 1. 1. 2004 do 31. 7. 2004 celkem 2 143 126,86 Kč (bez DPH);
- v roce 2004 opakovaně uzavíral smlouvy na ostrahu objektu „Skalka“ bez výzvy učiněné alespoň třem zájemcům, přestože uhradil od 1. 1. 2004 do 31. 12. 2004 za ostrahu objektu celkem 2 239 913,84 Kč (bez DPH);
- na službu „Stěhování do nového sídla“ nezadal veřejnou zakázku, ale zadal plnění ve výši 4 245 962 Kč (bez DPH) jen na základě objednávky;
- na služby „Podpora – UNIX“ nezadal veřejnou zakázku formou vyhlášení obchodní veřejné soutěže, ale zadal plnění ve výši 14 195 988,64 Kč (bez DPH) pouze na základě objednávek;
- na služby „Podpora – Oracle“ a „Podpora – RES/RSO“ nezadal veřejnou zakázku, ale zadal plnění ve výši 13 339 867,66 Kč (bez DPH) a ve výši 5 875 935 Kč (bez DPH) jen na základě objednávek;
- u služeb „Zabezpečení FixTime servisu pro datové sítě od 1. 6. 2004 – 31. 12. 2005“ a „Implementace PČK“ nezadal veřejnou zakázku, ale zadal plnění ve výši 1 967 170 Kč (bez DPH) a 2 046 130,20 Kč (bez DPH) pouze na základě objednávek.

D. Smluvní vztahy

ČSÚ nedodržel ustanovení § 49 odst. 2 rozpočtových pravidel tím, že provedl úhradu ve výši 2 351 642,30 Kč za plnění před provedením prací, čímž poskytl dodavateli zálohu na období delší než jedno čtvrtletí.

ČSÚ nedodržel ustanovení § 14 odst. 1 a 5 zákona č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích, (dále jen „zákon o majetku státu“) tím, že neuzavřel nájemní smlouvu za užívání nemovitostí, nepožadoval nájemné, neuplatňoval úroky z prodlení a nevyfaktoval náklady za spotřebu energie, čímž snížil výnos ze státního majetku nejméně o 115 060,- Kč.

III. Shrnutí

ČSÚ při hospodaření s finančními prostředky a s majetkem státu učinil některá pochybení, zejména při zadávání veřejných zakázek.

Z uvedených nedostatků je zřejmé, že docházelo k chybám při plánování rozpočtu, ve vedení účetnictví, při provádění inventarizací, při hospodaření s majetkem státu a při nákupu majetku a služeb.

Jak vyplývá z kontrolních zjištění, postupy při vedení účetnictví a při hospodaření s majetkem státu nebyly vždy v souladu se zákonem o majetku, zákonem o účetnictví a rozpočtovými pravidly.